

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Égész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 — —
Helyben házhoz hordva:	
Égész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Égész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, szeptember 16

Rizsporos szeplő.

Sohasem hallott ember még olyasmit, hogy a tifuszos beteg arra kérte volna az orvosát, hogy ha már minden áron meg akarja gyógyítani, legalább egy kis hideglelést hagyjon benne emlékül.

Ezt csak a szabadelvű párt cselekedte meg, hogy mikor már majdnem össze-roppantak kiélt, velőtlen csontjai, mikor titkos és nyílt bünei a sir szélére vitték, arra kérte, preszcionálta önfeláldozó csodadoktorát, Széll urat, hogy ha már nem engedi meghalni, legalább ne gyógyítsa meg egészen, ha már kitisztítja véteiből, legalább eredeti bűnét hagyja meg, emlékül a rég letűnt napoknak.

És Széll túlengedékeny volt enervált párcziense iránt. Beadta ugyan neki a keserű kuriai bíraskodást és tiszta választást, de csak ostyában. Meghagyta t. i. a jótékony fuvardijakat.

Ez a panaminó megadta az új országnak a régi szokott irt. A párt be is vette így, de ezáltal csunya foltot vetett arra a tiszta lapra Széll, melyet hatalomra jutásakor a nemzetnek nyújtott, szeplőt égetett a törvény, jog, igazság angyalainak arczára, kiket hatalmas szava felidézett.

Most már ő maga is érzi, látja a szeplőt s ha már eltüntetni nem is lehet, legalább rizsporozni próbálja, hogy ne látszék olyan nagyon.

Szigoru rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, hogy a fuvardiját a szolgálat és ellenszolgálat arányosságának

megfelelően állapítsák meg, nehogy a fuvarozást is választók toganatosítván, vesztegetés legyen e czimen.

Ime, Széll maga is belátja tehát, hogy ez az engedékenysége pompás utat nyit a vesztegetéseknek s keresi a módot, hogyan akadályozhatná azt meg.

Rendelettel bizony semmi esetre, de igen könnyen és biztosan, ha ezt a szégyen szeplőt, a 8. §-t, egyszerűen törölteti a törvényből.

Hanem hát nem lehet mindent kívánni egyszerre.

Széllnek úgy is igen kényes a helyzete.

A csuszó-mászók szívós életük s ha leütik is a fejét, napáldozásig még mozog. A régi mamelukok kicsi, de éppen nem válogatott csapatja, még mindig azt hiszi, hogy visszatér az, a mi elmúlt s egy pár ismert elvű lappal szövetkezve, hol itt, hol ott próbál gáncsot vetni Széll Kálmán törekvésének s a liberálistus elnyűt köpenye alatt önbőrének megmentésén fáradozik jobb ügühöz méltó buzgalommal.

A napnyugta, az új választások, még messze, a fészkelődés, mozgolódás tehát még soká tarthat s ha eredményre nem is vezet, de kárt tehet. Ezzel le kell számolni Széllnek. Izgatni nem kívánja tehát ezt a csoportot.

Izgatja őket ugyanis egy más dolog, az Apponyi fuziója.

Sajátságos dolog ez!

Hányszor és hányszor olvastuk e frakció lapjaiban régen a vádak Apponyi ellen, hogy nem akar fuzionálni, hogy érthetetlen makacsságból megosztja

az erőket és ellenzékben marad a legértékesebb 67-es alapon álló férfakkal.

Négyszer-ötször előfordultak e sirámok az ő lapjaikban és mindannyiszor, ahányszor baj volt a krétájuk körül.

Talán e cikkek nyomán, talán egyéb motívum folytán, végre megérlelődött az a gondolat, hogy e fuziónak csakugyan be kell következni.

Be is következett éppen akkor, mikor e fuzió nélkül elpusztult volna a liberális párt.

Vártuk a klikk hozsannáját a fuzióhoz, melyet ők annyiszor emlegettek, annyiszor vetették szemére a makacs Apponyinak, hogy ő nem akarja s csalódtunk. A hozsanna helyett duzzogással fogadták a fuziót, duzzognak most is, a fuzionált párt pedig éppen miattuk kénytelen együtt maradni s nem olvadhat fel teljesen.

Biz ez a kényes helyzet sokat megmagyaráz a Széll részéről, azt a fent említett szeplőt is, mert a szabadelvű klubban nem valami paradicsomi az állapot. Azaz hogy igen.

Ott van Ádám, ki bevezette Évát a paradicsomba, ki a kigyó ösztönzésére beleharapott a fuzió almájába.

Sajátságos, hogy a kigyó sir azon, hogy oly régen a sokszor próbált csábítása végre sikerült.

Könyörülni kellene a kigyón és kidobni a paradicsomból, hogy ne fájjon neki a vétkes Éva látása.

Igy a szeplő sem ütne ki többet az új programmon.

P—y.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az iskolatársak.

Irtá: Kincs István.

Hol vagytok ifjukorom szép ábrándjai?! — sóhajtott föl Szunyogh Tamás a sarokban, mitűn egy teli poharat lecelekedett a torkán. Félköszöntötték. Abból a alkalomból köszöntötték föl, hogy huszonöt év óta szolgálja már az államot az adóhivatalban. Nyolczszáz pengő fizetésig már fölvitte, mint ellenőr, tehetséges, derek, becsületes ember. A bort nem igen bírja, persze nem is igen kerül rá, ebben a kutya drága világban. S lám most, hogy kicsit mélyebben tekint a jubileumi potyabor kedvéért a pohár fenekére, most szokása ellenére, kikel egyszer az élet, nevezetesen az ő életének komisz balsorsa ellen.

A különben rideg ember beszédessé válik egyszerre.

— Mikor én maturust tettem, a főigazgató táva felelte a száját. Ugy beszéltem, mint egy táltos. A kik hallgattak, azt jósolták, országos hírű ember válik belőlem.

Álmomban talán én is elhittem, csakhogy az élet más, mint az álom. Harmincz és néhányan tettünk érettséget s országos hírű ember csak egyből válott: a legnagyobbik számár, kinek én instuktora voltam. Nem mondom meg

a nevét: miniszter lett belőle, még árthatna szegény ősz fejemnek.

— Miniszter az iskola társa? — szörnyűkődött el Szunyogh Tamás egyik szomszédja — hát miért nem megy el hozzá? Hogy a kakas csipje meg! csak nekem volna miniszter társam! Pénzügyigazgatóságon alul nem is adnám.

— Adná bizony olesóbban is, őcsém — csitította az ellenőr heves pajtását.

— Én?! — méltatlankodott a másik.

— Igenis, hogy maga.

— Nem én! Kutya meg a macska! Ha miniszter volna az iskolatársam...

— No hát tudja meg, hogy az iskolatársakkal épen nem szabad igen henczezni:

— De ha miniszter az egyik!

— Azzal is megjárhatja, mint megjártam én. Ha kíváncsi rá, elmondom.

Hogyne lett volna kíváncsi rá. A többi is hegyezte fülét. Szunyogh pedig elkezdte:

— No hát, tisztelt uraim, az élet sok mindenre megtanítja az embert. Először azt hittem, hogy gyerekjáték lesz fölöpülni a Parnasszus tetejére, hanem hát az élet megtanított rá, hogy a reményekből és ábrándokból szőtt szárnyak nem igen bírják meg a testet, grádiics kell a Parnasszushoz, csak épen úgy, mintha valaki a padlásra akar hágni, azt a grádiicsot pedig valakinek tartania is kell.

Nekem pedig nem tartotta senki. Le is bukfenyeztem róla mindig, mielőtt még a fe-

lég fölértem volna. Mennyi mindent próbáltam! Beiratkoztam az egyetemre. Koplaltam, vesződtem, míg mások mulattak s a végén mégse volt annyim, miből a könyveket s a tandíjat előteremthettem volna. Lemondtam reményeim egy részéről s kerestem hivaltat. Kaptam is, de hát az a csillagok hónapja vágyó lelkemet ki nem elégítette. Kapkodtam mindenhez, hanem itt is megszurt egy-egy tövis, ott is a falba vágtam a fejemet. Az esztendőik pedig multak. Megtörtént, Isten tudja, hogy, miként, a legbutább iskolatársam miniszter lett s én még mindig semmi sem voltam.

Eszembe jutott, hátha én is úgy tennék, mint mások tesznek: pártfogóra biznám az üdvösségemet. Eleinte szabadtam tőle, büszkeségem föláradt, hanem az a büszkeség is beadta a derekát a sok megpróbáltatás között, mint a kert virága, mikor az ősi dér megcsipi. Elhatároztam, hogy irok a miniszternek; személyesen persze rösteltem elmenni hozzá. Ha van benne csöppnyi böcsületérzés, majd tudja, mi kötelessége a tanítványnak volt, instuktoraival szemben. Egy nagy biztosítási társasághoz akartam bejutni könyvelőnek. Ott pedig, a miniszter ha csak fölnyitja a száját, nyert ügyem van mindjárt. Eddig már valami főkönyvelő féle lehetnék öt-hat ezer forint fizetéssel.

Pedig hát nem vagyok az. Balsorsom akadályozott meg benne azzal, hogy pillanatnyi szerencsét hozott az utamba.

A műegyetem megnyitó ünnepélye.

A királyi József műegyetem idei tanévének ma délelőtt volt az ünnepies megnyitása. A hallgatóság a nagy díszteremben gyülekezett, melynek piros baldachinja alatt a rektor és dékánok foglaltak helyet. A megnyitó ünnepen megjelent *Wlassics* Gyula belügyminiszter is, akit tüntető éljenzéssel fogadott a hallgatóság. Az emelvényen *Kisfaludi Liphay* Sándor rektor, *Réthy Mór*, *Petz Samu* és *Jónás Ödön* dékánok foglaltak helyet. A miniszter körül Pónori *Thevrenk* Emil egyetemi rektor, *Konkoly-Thege* Miklós orsz. képviselő, dr. *Hutyra* Alajos, az állatorvosi akadémia rektora, *Gaal* Jenő dr. min. tanácsos, *Eutz* Géza, *Than* Károly, *König* Gyula, *Ilosvai* Lajos s a műegyetem többi tanárai ültek.

A megnyitó ünnep egyetlen tárgya Kisfaludi Liphay Sándor rektornak, a ki e tiszteletből elvállalta, beszámoló beszéde volt. A miniszter üdvözlése után nagy csöndben kezdte meg beszédét.

Beszéde elején megemlékezik az Erzsébet-gyásról, a technika udvarán a múlt évben történt politikai tüntetésekről, majd a belső ügyekre áttérve, első sorban megemlékezik a műegyetem új otthonának megalkotása érdekében tavaly történetéről. A magántelkek kisajátítására megindított eljárások jobbra befejeződtek és a műegyetem a kiszemelt lágymányosi telkek legnagyobb részének tényleges birtokába jutott. Az építkezéshez a pénzügyminiszter elvileg már hozzájárult és a tanács a lefolyt év alatt befejezte a részletes építőprogram összeállítását. Ezek alapján Czigler Győző tanár, az építés vezetője, kidolgozta az új műegyetem elrendezésének általános tervét és költségvetését. A tanács mindezekről jelentést tett a kormánynak, amelynek kebelében most folynak a döntő tárgyalások. A tanács előterjesztése szerint az új műegyetem a nagyobb kiterjedésű központi épületen kívül nyolcz külön pavillonból állana és az új építés és berendezés összes költségei kerek számban 6 millió forintra rúgnának. Az építést különben mind költségbeli, mind tárgyi okokból okvetlenül több évre kell elosztani, úgy, hogy annak teljes befejezése alig remélhető 1905 előtt.

A mi a hallgatóság statisztikáját illeti, a növekedés szemmel láthatólag rohamos. Tíz évvel azelőtt a műegyetemnek 616 hallgatója volt; ez a szám tavaly 1539-re emelkedett. A hallgatóság számának növelésével nem áll arányban a tanszemélyzet emelése s hogy ez aránytalanság ellenére az oktatás eredményeiben eddig még kiáltóbb hátrányok nem mutatkoznak, az csakis a műegyetem egész tanszemélyzetének eléggé el nem ismerhető, önfeláldozással határos ügybuzgóságának köszönhető. Sürgős kérdés tehát a tanszemélyzet emelése is és a rektor reméli, hogy a törvényhozás nem fogja megtagadni a legsürgősebb szükséglet fedezését.

Érdekes pontja a rektori beszámoló beszédnek a műszaki doktorátus szükséges voltának hangoztatása. Visszának, célszerűtlenség és igazságtalannak mondja, hogy a műegyetemek nem adhatják meg növendékeiknek az egyetemekkel egyenrangú gradualitást.

A műegyetem tanszemélyzetére vonatkozó ügyekre áttérve megemlékezik König Gyula kitüntetéséről. Majd a könyvtár és laboratórium állásáról tesz jelentést. Végül köszönetet mondott a miniszternek, tanártársainak és az ifjuságnak.

Jókai polgári egybekelése.

Budapest, szept. 16.

A tegnapi hír *Jókai* esküvőjéről onnan származott, hogy *Jókai* maga mondta családjának, *Fesztly* Árpádnak és hugának, *Jókai* Rózának, hogy *Nagy* Bellával már megesküdött. Ez azonban nem volt igaz. *Jókai* a belügyminiszteriumban a kihirdetés alól dispencziót kért, kapott is, de a polgári egybekelés csak ma délelőtt történt meg.

Az ügyvéd azután kocsin ment a menyasszonyért. Mialatt *Jókai* várakozott, derülten beszélgetett. Egyetlen kívánsága volt, hogy zárt ajtók mögött esküdhessék.

Ma délelőtt 11 órakor a VI. kerületi anyakönyvvezetői hivatal előtt egy kocsi állott meg. Benne ült *Jókai* és ügyvédje *Sebestyén* József; dr. *Matuska* polgármestertől jöttek, a kit *Jókai* arra kért, hogy engedje az esküvőt rögtön megtörténni.

Féltizenkét órakor megérkezett a menyasszony s az anyakönyvvezető is belépett.

A jegyesek előtte állottak, a háttérben a menyasszony szülei. *Jókai* szeliden mosolyogva nézett erős természetű menyasszonyára. Az anyakönyvvezető az iratok közt kutatott.

— Hiányzik valami? — kérdezte *Jókai*. Talán a katonakönyvem. Nyugodt lélekkel mondhatom, hogy eleget tettem katonai kötelezettségemnek.

Azután az egybekelés megtörtént.

Jókai fekete szalon kabátban volt, fehér parókájával. Menyasszonyán is fekete ruha volt.

Az anyakönyvvezető: *Kozáry* László. Tanúk voltak: *Jókai* részéről dr. *Sebestyén* József ügyvéd. A menyasszony részéről: *Bódy* Tivadar helyettes anyakönyvvezető.

A menyasszony neve: *Grósz* Bella. Szülei: *Grósz* Móricz lakatos és neje *Flamm* Éva. A menyasszony *Jákón* született, most 20 éves. *Jókai* 74 éves.

Az esküvő végén az aláírások következtek s a menyasszony így írta alá nevét: *Jókai* Mórné sz. *Grósz* Bella.

Jókai 3 év előtt ismerte meg *Nagy* Bellát, mint *Rákosi* Szidi iskolájának növendékét. Azóta mindig protegálta. Legutóbb Ó-Budán és a budai szinkörben lépett fel, az utóbbi helyen *Jókai* Apotheozisát szavalt a Petőfi-ünnepen, *Jókai* egyenes kívánságára, ki ezért nem akart a segesvári Petőfi-ünnepre utazni.

Az új pár 2 órakor elutazott Bécsbe, onnan Sziciliába mennek.

Lóverseny a nagyváradai gyepen.

— Első nap.

A nagyváradai őszi két napos meetingnek tegnap volt az első napja, mely szokatlan csekélyebb közönség előtt folyt le.

Nyirkos hideg idő járja, egy-egy őszi, éles szél végig süvit a versenytéren, meglebegteti a tollas kalapokat, belekapaszkodik a tribün fedelébe s keresztül süvit a deszkákon. Üres belül.

A közönsége ott tapiczkol a nedves gyepen, mely olyan puha mint valami szmyrna szőnyeg. Ott legalább süt a nap. A kabátok, gallérok le is kerülnek egy fél órára a piros

Megyeritem a lutrit. Soha életemben nem játszottam s egyszer az ördög rávitt, hogy tegyek pár hatost a lutrira. Tettem, no és nyertem. Hatszáz forintot olvastak le a markomba egy summában.

Szívem repesett örömben. Pedig öröömöm még kicsit korai volt.

A potyapénznek valami különös vonzereje lehet, mert egyszerre tenger barátom akadt: körülrepdestek, mint a dongók a mézet. Mind azzal állott elő:

— Ej! haj! ereszszünk szélinek egy-egy komisz bankót. Olcsón jutottunk hozzá úgy ír. Mit tehettem? megtettem a kedvüket.

Jöttek azután idegenek. Az első berohan hozzám, megölel, hogy beleroppan a bordám s azzal kérdi:

— Édes kedves Tamásom, jaj be boldog vagyok, hogy valahára viszontláthatlak.

Kérdeztem tőle, hihez van szerencsém? S ő megütözve felelt:

— Hát már meg sem ismeresz? Nem ismered régi iskolatársadat, kivel annyi időn keresztül vontad annak idején az igát?

Ráhagytam végre csupa böcsületből is, hogy ismerem. Pedig hát Isten látja lelkemet. Vagy talán annyira megváltozott? Utóvégre az is lehet.

Beszéltünk először az esős időről, komisz világról s a világban való nehéz boldogulásról. Időközben besütétedett, meghozták a vacsorát, iskolatársam megosztotta szívesen, amim volt,

még éjjelre is vendégemül maradt. Másnap azután elmendott valami siralmas históriát s azzal végezte, hogy én vagyok már csak egyetlen reménye, vagy kölcsönzők neki száz forintot, vagy öngyilkossá kell lennie.

Megszántam s bármi nagy is volt az a summa, abban a tudatban, hogy egy életet mentek meg velem, föláldoztam. Azzal azután iskolatársam nagy hálálkodás közben odább állott.

Másnap megint egy iskolatársam került meg. Nem láttam életemben, nevére sem emlékeztem. Hanem hát el kellett hinnem, hogy iskolatársam, mert oly lelkesen emlékezett vissza a régmúlt időkre. Panaszkodni is jól tudott. Szidta a koldus világnak még koldusabb ragyogóját s a végén kérve kért mindenre, a mi szent előttem, ne tagadjak meg kétszáz forintnyi kölcsönt tőle. Házasodni készül s egy hónap mulva, ha az asszony pénzt hoz a házhoz, hát kamatostól fizeti vissza.

Zavarba jöttem. A nyert hatszáz pöngőből alig volt már kétszáz. Ha odaadom neki, tisztára koldus vagyok. Bocsánatot kértem tőle, de nem tehetem, mert nincs annyi pénzem.

Iskolatársam egyet gondolkodott, megvakarta fületövéét s azután megadással mondta:

— Végtelesen sajnálom, de hát hogy üresen ne menjek, segíts ki száz forinttal.

— Elég lesz talán ötven is? — vakmerősködtem alább licitálni, miután láttam, hogy alkudozni is lehet.

— Add ide, barátom, nem bánom — hagyta rá az iskolatárs — ne mondhasa senki, hogy smuczig vagyok.

Elvitte az ötven forintot s az nap még azt hallottam, hogy két ur iszonyu mulatást cselekedett meg a korcsmában. Az én pénzem mulatták el.

Megharagudtam. S mikor másnap megint egy új iskolatársam jelentkezett és éppen belefogott bőbeszédű fejtegetéseibe, kereken azt kérdeztem tőle:

— Talán szolgálhatok valamivel?

— Apropos, hát igen, nagy bajban vagyok. Ötven forintra volna szükségem, épen kerek ötven forintra.

— Öt forintnál többet nem adhatok — mondtam rá bosszusan.

Eleinte alkudozott, hanem a végén elfogadta. Azt hittem, rossz kedve lesz, pedig fityörészve nyargalt végig az utcán. Egyenesen a korcsmába tartott.

Elfogott a méreg. Föltettem magamban, még egy iskolatársam jelentkezék, azt úgy kidobom az ajtón, hogy a lába sem éri a földet. Mégis csak alávalóság a becsületes embert így lóvá tenni.

S mintha összebeszéltek volna, ugyanaz nap este megint beállított valaki. Valóságos jött-ment ember formája volt, kiélt arczzal, henczegő modorral.

Azzal köszöntött be:

selyem bluzok s piké ruhákról, de az első komor felleggel, mely eltakarja a meleg napsugarakat, ismét felkerülnek s néhányan kocsijáik számát kezdik találgatni. Ez utóbbiak azonban nem tartoznak az u. n. érdekeltekhez, a kiket a menydörgős égháboru sem zavar el onnan. Minden nyári mulatság szétázhat, de a löversenyénél ez teljesen ki van zárva, éppen az érdekeltek miatt.

Most tessék eldönteni, hogy ki van inkább érdekelve, az-e a ki Fog Phyleashoz illő nyugalommal felül a kocsi bakjára s háromszor körül hajt a pályán, vagy lélegzet fojtó villám sebességgel előre szegzett nyakkal elfuttat a starter előlt; — vagy azok a selymes szép asszonyok-e a kik minden pillanatban idegesen lesuhognak a lépcsőkön, átsietnek a bírói páholyhoz s meg vissza sietnek? Bizony bajos volna eldönteni.

A felszántott pálya agyagos sarából egész czombkók ragadnak a lovak patáihoz, az urlovasok tarka dressze meg egész a nyakig csupa egy sár. Egy homokfutó sehogysem akart elindulni az indítás után, csaknem általános volt a vélemény felőle, hogy beleragadt az agyagba s nagy derűtséget keltett, mikor hosszas taszigálásra csakugyan elindult.

A tribün közönségében képviselve volt nagy számban Nagyvárad és Biharmegye előkelősége, azokon kívül, a kik a versenyigazgatóságban, vagy pedig a futtatásokban részt vettek, ott láttuk a többek közt a következőket:

Beóthy László főispán, Szunyogh Péter alispán, Ferencz József braganzai herceg, gróf Pongrácz Jenő, Széchenyi Jenő kanonok, Keglevich grófok, gróf Csáky fhgy., gróf. Bolza Rudolf, Bölönyi József intendáns, Örley Kálmán, Nadányi Jenő, Markovits Vincze, Telegdi József, Olasz Elemér, Szunyogh Lóránd, Dobozy, Kálmán, ifj. Elek Gusztáv, Balázsházy Iván dr., Márkus László, Mezey Mihály, dr. Konrád Márk, Mihályházy Kálmán, Capdebó Sándor, Csapó Sándor, ifj. Rimanóczy Kálmán, Ries Henrik, Kunz Gusztáv, Hoványi Géza, Papp Imre, Markovics Károly, Csanak Jenő, Sokoll kapitány, Révész kapitány, Flohr kapitány stb. stb.

Asszonyok és leányok: gróf Karácsonyi Aladárné és leányai, Bölöny Józsefné, Balogh Duezi,

Rally Peulope, gróf Pongrácz Jenőné és leánya Luzsénszky bárónők, Sokollné Wildburg Sylvie bárónő, Beóthy Pálné, Wertheimstein Alfrédné és leányai, Örley Kálmánné és leánya, Meskó Boldizsárné, Cziffra Gerőné és leányai, Szunyogh Lórándné, Komlósi nővérek, Huzella Gyuláné, Csanak Jenőné, Mihályházy Margit, Jelentsik Margit, Konrád Margit stb. stb.

A verseny sport tekintetben elég érdekes volt s meglepetéssel is tarkítva. A figyelem *Kreutzbruck* főhadnagy felé irányul, a ki egyik a másik után vitte be a Geiszt istálló lovait s 3 első díjat is vitt el. Szinte bizonyosnak látszott, hogy a melyik lóra az a szikár, rőt bajusszu lovas ül, annak elsőnek kell bejönni, és a mikor egy futamban nem tudott elsőnek bejönni, az óriási meglepetést keltett, de azért a bizalom iránta nem csökkent, csak azt látta be a közönség, hogy jó futó paripa kell a kitűnő lovas alá is. Lovait ezután is erősen favorizálták s biztos pénzt lát mindenki bennök.

A starter csengője megszólalt, kezdődik az első futam.

Versenybíróság: Gróf *Batthyány* Gábor cs. és kir. 7. h. e. százados, gróf *Károlyi* Gyula, *Szabó* József, *Szunyogh* Loránd, gróf *Tisza* István.

Bíró az akadály-, gát- és sikversenyénél: *Klobusiczky* Béla. Indítók: *Beóthy* Pál, *Döry* László cs. és kir. 7 h. e. főhadnagy. Mázsálók: *Mesko* Boldizsár, *Pallay* Lajos. Handicapper: *Wertheimstein* Alfréd. Időmérő: *Cziffra* Gerő. Pályafelügyelők: *Cziffra* Kálmán, *Fráter* Emil. Pályorvos: dr. *Mayer* László. Versenytitkár: *Weingartner* Andor.

I. Ménes-díj. 1000 korona, adva Biharvármegye által biharmegyei lovaknak. Távolság kb. 2800 m.

Indultak: (Chernel Victor százados) 5 éves *Bajos*, (Nadányi Pál) 4 éves *Gólya* (gróf Bethlen. (br. Schwaben Durneiss Gyula főhadnagy). 6 éves *Svengali*. (Szunyogh Péter) 6 éves *Vándor* (Szunyogh B.)

Nadányi Pál **Gólya** első (gr. Bethlen). Tot.: 2—5, 5—13

Az első futam a tévedések játéka volt. Indultak négyen, először *Svengali* vezet, lemarad *Bajos* mellett, mely elsőnek jön be. A tikkelt tulajdonosok nagyrésze ujjongásba tört ki. Ekkor jött a versenybíróóság ítélete, mely a hangos ujjongást tetemesen lehangolta. Kitűnt

ugyanis, hogy a helyes uton csak *Gólya* jött be, míg a másik 3 hamis utra tévedt s így a leghátul jövő *Gólya* nvert. A történeteket nem tudva, a közönség a *Gólya* tikketteit nagy részt eldobálta.

II. Örögdí akadályverseny. 1200 kor. egyleti díj.

Indultak: (báró Bánffy Albert) 5 éves *Torontál* (br. Jósika). (Gróf Bethlen István) 4 éves *Syloch*. (Chernel Victor százados) 4 éves *Dirtcheap*. (Geist Gáspár) 4 éves *President* (*Kreutzbruck*.)

Präsident első, *Dirtcheap* második, *Siloh* harmadik. Tot.: 2—3, 5—8.

Itt tünt fel először az alagi versenyek championja: *Kreutzbruck* főhadnagy. Eleinte *Dirtcheap* vezet, mellette azonban lassan feljött a közönség erős favoritja *Präsident* és 5 ló hosszal könnyen győzött. A közönség gyönyörködve nézte a két urlovas remek mérkőzését.

III. Nagyvárad város díja. Kettős fogatok. Díj 1000 korona, ebből 800 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak. Minden belöldi ló részére.

Indultak: (gr. Bánffy Albert) *Csalfa*, *Czicza*. (Gr. Csáky Kálmán fhgy) *Vándor*, *Bolygó*. (Kiss Ernő) *Csalfa*, *Czudar*. (Klobusiczky Géza) *Kaczér*, *Vándor*. (Kövér Lajos) *Paulus*, *Urft*. (Kubinyi Márton) *Marcza*, *Bálvány*. (Olasz Elemér) *Drusza*, *Csipke* (Hoffmann Lipót őrnagy).

Holt versenyben számtalan hosszal első **Marcza**, **Bálvány**, második *Csalfa*, *Czicza*. Tot.: 2—3, 5—8.

IV. Szent-Mártoni gátverseny. 1000 korona, adva a Magyar Lovaregylet által, a részére a földművelésügyi miniszter által engedélyezett subvencióból. Távolság körülbelül 2400 méter.

Indultak: (Gróf Bethlen Károly) 3 éves *Ráró*. (Geist Gáspár) 4 éves *Sambó* (*Kreutzbruck* főhadnagy). (Gróf Hardegg Jenő fhgy.) id. p. h. *Monsieur*. (Gróf Merveldt Miksa százados) 3 é. s. h. *Brodick* (Döry fhgy). (Gróf Pejacevich Albert) 4. éves p. m. *Ohó* (Szemere).

Sambó első, *Ohó* második, *Brodick* harmadik. Tot.: 5—7, 2—2.

Kreutzbruck főhadnagy a futamban az alagi veszedelmes módszerét mutatta be, erős küzdelemmel a finischben hozta be elsőnek *Sambót* Monsieur mellett és ezzel a turf-közönség bizalmát annyira a maga részére nyerte meg, hogy minden lovat erősen favorizált, a melyet ő lovagolt.

V. Iklódi gátverseny. 1000 korona, adja a m. kir. földművelésügyi miniszter, ebből 800 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak. Távolság kb. 2400 m.

Indultak: (Gróf Bethlen Károly) 4 éves p. m. *Tekergő*. (Döry László főhadnagy) 6 é. f. h. *Tipsy*. (Ifj. Elek Gusztáv) id. p. h. *Túzok* (*Kreutzbruck* fhgy.) (Markovits István hdgy) id. p. h. *Halász*. (Gróf Pejacevich János) 5 éves sz. k. *Csipke* (Szemere).

Első **Tipsy**, második *Túzok*, harmadik *Csipke*. Tot.: 2—12, 5—31.

Ezuttal a championba vetett vakmerő bizalom kárba veszett és ez a vakmerő bizalom csinált óriási meglepetést. Az erősen favorizált *Túzok* nem tudott felvergődni *Tipsy* mellett, bármint is igyekezett s mindvégig másodiknak maradt. A meglepetésből természetesen csinos összeget nyertek a *Tipsy* fogadói.

VVI. Bóné-kúti díj. Sikverseny. Díj 1000 korona, adva a Magyar Lovaregylet által, a részére a földművelésügyi miniszter ur által engedélyezett subvencióból. Távolság kb. 2000 méter.

Indultak: (Gróf Bethlen István) id. p. k. *Geh'baden* (Rohonczy István hgy). (Gróf Bethlen Károly) 3 é. s. m. *Ráró*. (Fejér József) 4 é. p. k. *It's curious* (Czárán Zoltán). (Geist Gáspár) 3 é. p. k. *Czicza* II. (*Kreutzbruck* fh.) (Gróf Pejacevics János) 3 é. s. k. *Apollonia* (Szemere fhgy).

Első **Czicza**, második *Geh'baden*. Tot.: 2—2, 6—6.

E futamban erős küzdelem volt *Czicza* II. és *Geh'baden* között, míg a finischben *Czicza* II. egy lófejéll nyert.

— No Tamás, hadd üdvözljelek annyi év után.

Gyanakodva mértem végig az én emberemet.

— Nos? hát meg sem ismeresz? Megváltoztam ugy-e, mióta az iskolából utnak eresztettek? Persze a gondok, az országos gondok. Főlfortyantam. Tessék! a komisz mindjárt a gondokon kezdé, annak a vége pedig szentül egy »pajtás segits« lesz. Segitsen neki a hóhér. Mikor kezével felém jött, hogy parolázzon velem, nem jutott hamar okosabb dolog eszembe, minthogy két ezüst forintot csusztassak a markába s azzal utána tettem:

— Most pedig tisztuljon az ur, mert nekem sürgős dolog van.

— De Tamás! — hebegte a másik majd engem, majd azt a két pengőt nézegetve.

— Semmi Tamás, ajánlom magam. Tigris, eredj az utból!

— És komolyan beszélsz? — jutott szóhoz iskolatársam.

— Komolyan-e? vagy talán kocsiszt hírvassak?

— Azt ugyan kár volna tenned, megyek én magam is. No hanem, hogy egy Szunyogh Tamás megbolonduljon! — álmomban se hiszem, ha nem látom.

— Megbolondult az öregapja! — tipródtam dühömben — fusson, különben veszedelem lesz iziben.

A puska után kaptam.

És ő futott. Még a két forintomat is a markában felejtette. No de ismerem már a gazembereket. Ha száz forintot kérnek, kettővel is megelégszenek. Ezt hát kifizettem. A milyen büszkén jött, háromszázon alul nem is adta volna s lám most milyen örömmel viszi a két forintot.

Csak kerüljön meg még egy, azt épen ötven vassal fogom kifizetni. Hej csak most nyerném meg a lutrit, mindjárt okosabban kezelném azt a pénzt. No de talán bejutok a biztosító társasághoz, lesz ott annyi fizetésem, hogy minden évben felér három lutrinnyeréssel. Csak a miniszter mozgassa kicsit a fülét.

És mozgatta. Ugyanaznap kaptam tőle levelet, helyben volt föladvá: rajt' a postabélyegen is. Azt írja:

»Kidobtál, köszönöm, bolondot nem protezsálhatok. Két forintod mellékelve, az Isten megáldjon«.

Odamentem a falhoz s kezdtem hozzávernii a fejemet. Igazat mondott a miniszter — bolond voltam, nagy bolond.

Iskolatársaim vették el az eszemet. Ha azok nincsenek, akkor ma nem mint komisz ellenőr, hanem talán, mint valami bankdirektor jubilálhatok. No de koczezintsunk egyet az áldóját!

Koczezintottak és a bornemiszsza Szunyogh Tamás fenéig üritette poharát.

A mai verseny.

A mai vasárnapi versenyek előreláthatólag jóval nagyobb érdeklődés mellett fognak végbe-menni. A verseny pontjai: Eladó sikverseny, br. Mansberg Ernő emlékverseny, kis-szántói akadályverseny, Mezőgazdák versenye, Csavargó gátverseny, Zerge akadályverseny.

A legnagyobb érdeklődés a Kis-Szántói akadályverseny felé irányul, melynek összes díja 3000 korona.

Adva br. Königswarter Hermann ur által. 2400 korona az elsőnek, 400 korona a másodiknak és 200 korona a harmadiknak. Távoltság kb. 5000 mtr. Futhat minden 4 éves és id. belföldi és német ló, mely 4000 koronát meghaladó értékű gát- vagy akadályversenyt nem nyert. Teher 4 év 70 kg., 5 év 75 kg., idősb 77 kg., 5 éves és idősb nyeretlen lónak 3 kg. engedve. Egy 1800 koronát meghaladó értékű, vagy több kisebb gát- vagy akadályverseny nyertője 3 kg.-mal; több 1800 koronát meghaladó vagy egy 3000 koronát meghaladó gát- vagy akadályverseny nyertese 6 kg.-mal több. Tét 80 korona, fele bánat. A tétek és bánatok a versenypénztárt illetik.

Neveztek a következők:

1. Báró Bánffy Albert 5 éves p. k. *Toron-tál* ap. Theodore a. Bowist 75 kg.
2. Gróf Bethlen István 4. éves p. k. *Sylph* ap. Fenék a. Spurs 70 kg.
3. Gróf Bethlen Károly 4. é. p. m. *Szivós* ap. Primás II. a. Silva 70 kg.
4. Chernel Viktor százados 4 é. s. k. *Dirt cheap* ap. Fitz Hampton, a. Galantiae 70 kg.
5. Geiszt Gáspár 4 éves s. m. *President* ap. Pince Rudolph a. Summer Breeze 70 kg.
6. Geiszt Gáspár 4 é. f. k. *Pletyka II.* ap. Pásztor a. Response 73 kg. [incl. 3 kg. t.]
7. Geiszt Gáspár 4 é. p. h. *Sambo* ap. Forrás, a. Samaritanerin 73 kg. [incl. 3 kg. t.]
8. Hoffmann Lipót őrnagy 5 é. s. h. *Ozora* ap. Bucsfány [fr] 78 kg. [incl. 3 kg. t.]
9. Horthy István százados 4 é. s. m. *Ben-deguz* ap. Abonnet a. Baronesse Sarolta 70 kg.
10. Gr. Merveldt Miksa százados 6 é. stp. h. *Tisza* ap. Pandur a. Tini 77 kg.
11. Gr. Pejacevich Albert 4 é. p. m. *Con-sort* ap. Minting a. Constantia 70 kg.
12. Gr. Pejacevich Albert 4 éves p. m. *Ohó* ap. Phil a. Olyan nincs 70 kg.

Ezek közül indulni fog valószínűleg kilencz, közülök a Geiszt-istálló Presidentjé-nek van alapos reménye az első díjra.

*

A báró Mannsberg Ernő emlékverseny handicapja a következőleg lett megállapítva:

Olasz Elemér fogata start.

Báró *Bánffy* Albert fogata 200 m. th.

Kubinyi Márton fogata 400 m. th.

Midőn erről az érdekelt t. tulajdonosokat értesítjük, fölkérjük, miszerint a handicap elfogadásáról a versenytitkárságot szeptember 17. d. e. 9 óráig értesíteni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1899. szept. 16. *Versenytitkárság.*

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch park nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél-1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Szeptember 16-17. Lóverseny.

Szeptember 18. Központi választmány ülése a város-házán.

Szeptember 19. A városi közegészségügyi bizottság ülése d. u. 4 órakor.

Szeptember 19. Nyugdíjbizottság ülése.

Szeptember 19. Községi jegyzők ülése.

Szeptember 20. Biharvármegye közgyűlése d. e. 9 órakor.

Szeptember 20. A bihar megyei gazd. egyesület igazg. vál. ülése d. u. 8 órakor a vármegye-ház nagytermében.

Szeptember 20. Értekezlet a községi hitelszövetkezetek tárgyában d. u. 3 órakor a vármegye-ház nagytermében.

Szeptember 24. A koldusápoló egyesület közgyűlése d. u. fél 5 órakor az egyesület helyiségében.

* **Ülések a városházán.** Nagyvárad város központi választványa hétfőn, szeptember hó 18-án délután 3 órakor ülést tart s ez alkalommal bírálja felül a jövő évi választók névjegyzéke ellen beadott felszólamlásokat. — A városi nyugdíj-bizottság szeptember hó 19-én, délután 3 órakor tartandó ülésén tárgyalja a nyugdíj-alap jövő évi költségvetését.

* **A 7. huszárezred Debreczenben.** A debreczeni új huszárlaktanya elkészült s abba holnap beköltöznek a Vilmos-huszárok. Jól lehet, hogy az egész huszárság nem megy át Nagyváradról Debreczenbe, de a 7. Vilmos huszár-ezrednek mégis Debreczen lesz az állomása, mivel az ezredtörzset is áthelyezték Nagyváradról. Az ezredtörzs, *Leonardi* ezredparancsnokkal tegnap már meg is érkezett Debreczenbe, a hol a város nevében üdvözölték a huszárságot.

* **Diszes esküvő.** Diszes esküvő volt tegnap, szombaton délután az olasz-i r. kath. plébánia templomban. *Kaleczky* Kálmán belényesi pékmester vezette oltárhoz *Nozák* Gizella kisasszonyt, *Nozák* Rudolf nagyvárad polgár kedves, szép leányát. Az esketést *Dencs* János tb. kanonok, esperes-plébános végezte s lélekemelő, szép beszédet intézett az új párhoz. Tanúk voltak: *Komlóssy* Zsigmond mozdonyvezető és *Táray* Sándor lakatos mester.

* **Nagyvárad város közönségéhez.** Az Országos Orvos-szövetség nagyvárad kongresszusának lezajlása után, amikor a fővárosból és vidékről összesereglett orvosok a város vendégszeretetének legszebb emlékeivel távoztak el körünkből, kedves kötelességünknek tartjuk, hogy hálás köszönetünket fejezzük ki városunk lelkes közönségének rendünk iránt tanúsított meleg érdeklődéséért és szeretetreméltó áldozatkészségeért, a melylyel munkánkat megkönnyítette és annak sikerét előmozdította. Különösen hálás köszönetünket kell kifejeznünk azok iránt, akik az elszállásolás nehéz munkájában segítségünkre voltak és lehetővé tették vendégeinknek kényelmes elszállásolását. Nagyvárad, 1899. szeptember 15. Az Országos Orvos-Szövetség nagyvárad fiókja: dr. *Konrád* Márk elnök, dr. *Grósz* Menyhért, titkár.

* **Baleset a turfon.** A tegnapi lóversenyen sajnálatos baleset történt egy rokonszenves fiatal urlovással. Az iklódi akadályversenyben ugyanis *Markovits* István hadnagy Halászt lovagolta, a lecsöngetés után lovával elesett s oly szerencsétlenül, hogy bal vállának kulcsontja kettétört. A sebesültet dr. *Fráter* Imre kórházi igazgató-orvos, továbbá dr. *Mayer* László pálya-orvos vették kezelés alá. Orvosi vélemény szerint a törés 6 héten belül teljesen, minden utókövetkezmény nélkül meggyógyul.

* **Községek pénze.** A belügyminiszterium tapasztalta, hogy sok vagyonosabb községnek nincs külön pénzszekrénye, hanem a község pénzét a bíró vagy a pénztáros hordja magával, a miből sokszor nagy zavarok keletkeznek. Ezért a belügyminiszter elrendelte, hogy minden vagyonosabb község szerezzen be a pénze számára egy tűz- és betörésmentes vas pénzszekrényt, a kisebb községek pedig egy erős szerkezetű, jól zárható, falhoz vagy padlóhoz erősített szekrényben, vagy ládában tartásuk pénzüket. A szekrényekhez több kulcsnak kell lenni és minden kulcsnak a községi képviselőtestület más tagjánál, hogy egyszerre a többi kulcsok egyenél ne lehessenek.

* **Megjöttek a katonák.** Lefújtak; a nagy hadgyakorlatoknak vége. Majdnem egy hónapja, hogy a közös hadsereg nagyvárad csapatai elvonultak a nagy hadgyakorlatokra. Azóta Bihar-megye délkeleti határát, Aradmegyét, sőt a szomszédos erdélyi részeket is bejárták s átszenvedték a nagygyakorlatok minden fátalmát és derűjét. A 37. ezred, mint értesülünk, teljesen kielégítő magatartásával, kiképzésével

dicséretet aratott. Tegnap délután 2 óra tájban hangos zenészóval vonultak a csapatok a városba. Magatartásuk a fátalmak daczára, igen jó volt; a betegség is kímélte a derék hadfiakat, akiknek egy része már kitöltötte a nehéz három esztendő s ma megy haza a rég óhajtott szabadságra.

* **Pénztárvizsgálat a városnál.** Nagyvárad város közpénztárát tegnap délután dr. *Bulyovszky* József polgármester megvizsgálta. Ugy a letéteket, a készletet, valamint a könyveket teljesen rendben találta.

* **Temetés.** Tegnap délután helyezték örök nyugalomra néhai *Handschucher* Géza hült tetemeit nagy részvét mellett. A gyászszertartást *Gábrily* Lajos plébános végezte. A temetésen nagy közönség volt jelen s a várad-velencei Népkör és a Peczulásbank szép koszorukat helyeztek a koporsóra s a Népkör tagjai testületileg jelentek meg a vég-tisztességértelen.

* **A bérkocsisok kérése.** A várad-velencei bérkocsi megálló helyen állomásozó bérkocsisok kérvényt adtak be a városhoz, az iránt, hogy a megálló helyen vízvezetési közkutak állítsanak fel, mert csak így felelhetnek meg az előirt tisztasági követelményeknek. A városi mérnöki hivatal erre vonatkozó jelentésében kifejti, hogy a bérkocsisok egy a megállóhelyeken, mint otthon rendkívül sok vizet pocékolnak s ezért nem fizetnek külön, csak a rendes vízdíjat. Pedig a megállóhelyeken levő közkutak csak a lovak itatására és a szennyvizek elvezetésére végeztetnek a megállóhelyeken felállítva. A várad-velencei bérkocsi megállóhely különben nincs aszfaltozva s csatornázza és így a közkut felállítása kivihetetlen.

* **Kinevezés.** A m. kir. belügyminiszter dr. *Diószegi* Győző ügyvédjelöltet a nyáradszeredai kir. járásbíróvához aljegyzővé kinevezte.

* **A Körözs áradása.** A mult heti esőzés erősen meglátszik a Körözson, amennyiben folytonosan árad. A tegnapi napon majdnem egy egész méterrel emelkedett. Estefelé a víz-emelkedés megszűnt s remélik, hogy a víz most már nem fog emelkedni tovább.

* **Meglopott kocsi.** *Orosz* Sándor bérkocsi pénteken este elment hazulról. Mikor pár óra mulva haza érkezett, lakását feltörve találta. *Orosz* természetesen rosszat sejtett s nem is csalódott, amennyiben hiányzott 140 forint készpénze, azonfelül az órája, gyűrűi, fehérneműje nagy része és sok más értékebb holmija. A rendőrségről az eset bejelentése után azonnal kimentek *Faludy* Soma rendőrőrmester vezetése alatt *Veres* György és *Topsa* Lajos rendőrkaplárók, kiknek sikerült elfogni a tettest, *Paczalos* Jóska személyében, még azon az éjszaka egy éjjeli mulatóban. *Paczalos* Jóska ismeretes alak a rendőrségen, csak néhány hóval ezelőtt szabadult ki a fegyházból, hogy legutóbb *hét esztendő*t töltött. *Paczalos*nál a lopott pénzből megtaláltak 50 frtot s egy órát, más semmit sem s így a rendőrség azt gyanítja, hogy *Paczalos*nak társai voltak, akiket azonban megnevezni nem akar. Áadták az ügyészségnek *Paczalos*t, míg a társakat keresik.

* **Bontják az uszodát.** Az ősz beáltának a legbiztosabb jele az uszodának a bontása. A tulajdonos látva a kedvezőtlen időt, már meg is kezdte a bontást, ami gyorsan halad is, úgy, hogy pár nap mulva az uszoda egészen el lesz bontva.

* **Névmagyarosítás.** *Fleischmann* Károly és Albert nagyvárad lakosok vezetéknevüket belügyminiszteri engedéllyel *Mészárosra* magyarosították.

* **Ötven év előtt.** A Pétervárad bukásáról szóló hír megdöbbentő hatást keltett Komáromban. Tehát az utolsó reménysugár is eltűnt. Magában, egyedül áll *Komárom*. Senkire sem támaszkodhatik többé. Irózatossá helyzett. *Klapka* szeptember 14-én este összehívja a hadi tanácsot, *Klapka* rendkívül komoly. Szép, férfias arcán sápasztó gond. Látszik, hogy valami fontos közleni valója van. És csakugyan,

A bizottság ezenkívül lapunk utján mond hálás köszönetet az ünnepélyen részt vett nagyváradi-ujvárosi egyháznak, egyleteknek, társulatoknak és azon társulati és egyleti tagoknak, akik anyagi áldozatokkal tették lehetővé az ünnep sikerét; és köszönetet mond Czegléd Sándornak és Kovács Lászlónak azért a híressé vált buffettekért, Kriszta Sándornak és Hillinger Miksának a díszebéd előállításáért és általában a város vendégszerető és művelt közönségének is, mely olyan fényes módon adott külsőleg is kifejezést érdeklődésének.

A zászlószegekért befolyt összegeket a »Magyar vendéglős és kávéipar«-ban, mint hivatalos lapban fogjuk nyugtatványozni.

Végül felolvasták Gundel János kongresszusi elnöknek Czegléd Sándorhoz, mint a társulat elnökéhez intézett levelét, mely tündéri meséknek nevezi a nagyváradi ünnepségeket.

A levél szövege következő:

Tekintetes Czegléd Sándor urnak, a nagyváradi vendéglős ipartársulat érdemes elnökének

Nagyváradon.

Mélyen tisztelt kartárs és elnök ur!

A nagyváradi országos magyar vendéglős kongresszus által végzett komoly munka, az ott össze sereglett szaktársak élénk és hasznos tanácskozása fölötti öröm egyrészt, — másrészt pedig a nagyváradi szaktársak vendégszeretettel és a vendéglős ipar javára szánt áldozatkészségével szemben érzett nagybecsülés készlet a hála-adó lerovására.

Visszaemlékezve a Nagyváradon töltött napokra, lelki szemeink elé idézve mindama szépet, jót és nemeset, melynek ott mindannyian részesei valánk, alig méltathatom eléggé t. nagyváradi szaktársainknak a kongresszusra és az ezzel kapcsolatos ügyekre fordított buzgalmát, lázas tevékenységét.

Az ott tapasztaltak alapján mondhatom, hogy ha szaktársaink összetartásának a nagyváradi példaadás képezi zálogát, akkor az országos magyar vendéglős szövetség jövője már is biztosítva van és a vendéglős ipar felvirágzása felé egy szebb jövő integet.

Addig is, míg nagyváradi t. szaktársaink ügybuzgalma és áldozatkészsége természetes jutalmát az egységes munka következményeiben megtalálja, kedves kötelességet teljesítenek, midőn úgy a kongresszusi, mint a végrehajtó-bizottság nevében hálás köszönetet mondok, már a születésekor életrevalónak bizonyult derék nagyváradi testvér ipartársulatnak, valamint mindazoknak, akik szíves segédkezésük által hozzá járultak a kongresszus sikeres megtartásához; de különösen a nagyérdemű rendező-bizottságnak a kongresszushoz fűzött, *tündérmesébe illő ünnepségeikért.*

Midőn még arra kérem t. kartárs urat, hogy köszönetünket és hálánkat tek. ifj. Rimler Károly főkapitány ur előtt külön is tolmácsolni sziveskedjék, maradok

Budapestben, 1899. szeptember hó 6-án.

Hazafias üdvözléssel

Gundel János,
elnök.

IRODALOM.

Esküdtek utmutatója. A jövő 1900. év január 1-én életbe lép az új esküdtszéki rendszer. Ugy az erre vonatkozó törvényvel, mint a rendeletekkel még a műveltebb közönség sem ismerős s ezért igen hasznos dolgot végzett dr. Rosenberg Károly aradi ügyvéd, mikor az »Esküdtek utmutatója« cím alatt ügyesen, könnyen érthető modorban megírta az új esküdtszéki törvény ismertetését s

teljes tájékoztatást nyújt mindazon kérdésekre, amelyeket tudni kell a leendő esküdteknek. A bevezetésben az esküdtszék kodifikációjának történetét ismerteti s a többi fejezetekben részletesen kiterjedkedik az egész eljárásra. A hasznos füzethez dr. Barabás Béla orsz. képviselő igen megleghangu előszót írt, amelyben a művelt polgárság részére ajánlja a művet. Ára 60 kr. s szerzőnél Aradon megrendelhető.

A kamat. Írta dr. Eraszt Sándor. 109. l. Ára? Megrendelhető szerzőnél. Budapest, VIII. ker. József-körút 35. I. emelet.

A modern közgazdasági életnek, a kapitalisztikus produkciónak egyik fő eszközéről, a kamatról szól ez a mindentekintetben igazán tudományos színvonalon álló jogtörténeti és nemzetgazdasági tanulmány.

A rigoristicus iskola merev álláspontjával szemben a kánonjog, római jog és nemzetgazdaságtan köréből vett bizonyítékokkal kimutatja a kamatvevés jogosultságát s a mai gazdasági viszonyok közt szükséges és hasznos voltát. Ezzel szemben rámutat az uzsora erkölcstelen voltára, annak borzasztó pusztításaira s követeli az államhatalom közbelépését az uzsora lehető korlátozására.

Érdekesen fejtegeti, mint változott át a pénz természete, hogyan lett az egyszerű csereeszközből és értékmérőből tőke, a kapitalisztikus produkciónak fő eleme, mely dominálja nemcsak magát a termelést, hanem a munkát, sőt a munkásnak is egész életsorsát. Vácolja ezzel szemben az egyháznak mindenkor böles mérséklettel áthatott álláspontját, mely addig, míg a pénz egyszerű csereeszköz és értékmérő volt, szigorúan tiltotta a kamatot, de megengedte a hitelügyleteket, — ma pedig a megváltozott viszonyok közt nem tartja fenn a kamattilalmat, de nem kevesebb szigorúsággal üldözi az uzsorát.

Kifejti, hogy bármily káros befolyása legyen is a kapitalisztikus rendszernek, sok tekintetben, de a világverseny miatt avval felhagyni nem lehet. Korlátozni kell a kapitalizmus feltétlen hatalmát, korlátlan uralmát, szervezni kell az ipari organizációt, az egyedek káros konkurencijával szembe kell állítani a társulati, szövetkezeti tőkét s a közgazdaság központjává a produkció helyett ismét az embert kell tenni, — mert különben a szocializmus fogja felforgatni nemcsak a gazdaság, hanem az egész társadalmi rendet.

Sok jeles tulajdonsága mellett egy tévedését és gyarlóságát is meg kell említeni e munkának. Téves véleménye szerzőnek az az egyedül álló nézete, hogy a kölcsönnél (mutuum) a tulajdonjog nem megy át az adósra. Hibája pedig a tengersok idegen kifejezés, itt-ott magyarul szöfűz, valamint az a körülmény, hogy a munka tulságosan szárazon, tudományos szinezettel van írva, laikusok nem igen használhatják. Annál melegebben ajánlhatjuk a szakfőriak, a nemzetgazdaságtan és társadalomtudomány kedvelőinek, mint minden ízében alapos, gondos tanulmányt. Szerzőnek pedig gratulálunk sikeréhez és kérjük, hogy minél több e szakba vágó munkával gyarapítsa szegényes irodalmunkat.

Dr. V. Gy.

Igazságszolgáltatás.

A javíthatatlan. Hartmann János kéréslegény életének a javarészt az ország különböző fegyházaiban töltötte el. Négyszer volt büntetve pénzhamisításért, lopásért és sikkasztásért. Ez év telén szabadult csak ki a fegyházból, ahol egyhuzamban 7 évet töltött. Kiszabadulása után békés polgári foglalkozás után nézett s a fegyházban megtakarított 121 frtjával csirkekereskedő lett Pakson. Ugy lát-szik, hogy a csirke-üzlet nem valami fényesen jövedelmezett neki, mert ismét visszatért régi szenvedélyéhez a hamispénz gyártáshoz és forgalomba hozáshoz.

Egy ilyen hamis ezüst forintot ez év április 22-én reggel 6 óra tájban akart kiadni Rózsa Samu szatócs üzletében, ahol cukrot vásárolt. A szatócs észrevette a hamis pénzt s vissza akarta adni Hartmannnak. Ez azonban indignálódva utasította vissza s azt vágta a kereskedő szemébe, hogy azt a hamis pénzt ő akarta forgalomba hozni, kicserélve vele az ő jó ezüst forintosát. A szatócs rendőrt hívott, mire Hartmann elmenekült. Hamis pénz forgalomba hozásának vétsége miatt került vád alá s büntügyében ma tartották meg a végtagyalást a büntető törvényszéknél, Lenk táblai bíró elnöklete alatt.

A vádat Namesy kir. alügyész képviselte. Vádolt kihallgatása folyamán mindvégig tagadta, hogy ő készítette volna a hamis ezüst forintost, bár erre a lakásán talált őt és egyéb ilyen célra szolgáló eszközökből bizvást lehetett következtetni. Csak annyit ismert be, hogy egy ezüst forintossal próbált szerencsét a forgalomba hozatal céljából.

A törvényszék Hartmann Jánost bűnösnek mondotta ki a hamis pénz forgalomba hozásának vétségében s ezért 5 hónapi fegyházra és 100 frt pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet a kiszabott büntetésből 11 hó 21 napot a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vett. Az elítélt megnyugodott de az ügyész úgy a minősítést, mint a büntetés súlyosbitása végett felebbézetést jelentett be az ítélet ellen.

A nagyváradi kir. tábla elintézt ügyei.

Előadó: Urbán Adolf.

- 2309 Hőh György hatóság elleni erőszak stb. — helybenhagyva.
- 2310 Bartucz Viktória magzat elhajtás — helybenhagyva.
- 2372 Balogh Lajos gondatlanságból okozott testi sértés — megváltoztatva,
- 2537 Polya Mária s. t. lopás — helybenhagyva.
- 2696 Farkas Jakab sikkasztás — helybenhagyva.
- 2719 Janka Sándor erőszakos nemi közönség — részben megváltoztatva.
- 2697 Blau Móríc rágalmazás — részben megváltoztatva.
- 2813 Salamon Náthán s. t. testi sértés — helybenhagyva.
- 2814 Nagy József s. t. testi sértés — föloldva.
- 2819 Pantin Leo testi sértés — részben megváltoztatva.
- 2820 Kuk Mikuláj s. t. lopás — helybenhagyva.
- 2859 Horváth Lakatos Vilma lopás — helybenhagyva.
- 2862 Boros Ferencz testi sértés — részben megváltoztatva.

Előadó: Dr. Járosy Kálmán.

- 2022 Boronits János — Labdás Péterné — megváltoztatva.
- 2109 Czukor László — Csáky János — rendelet.
- 2155 Békési népbank — Pesti Imre — helybenhagyva.
- 2163 Orosházai takarékpénztár — özv. Csizmadia Andrásné — megváltoztatva.
- 2346 Junghausz Erhardt cég bejegyzési ügye — helybenhagyva.
- 2352 Hirsch Kati — Szelle József — helybenhagyva.
- 2355 Schütz Vilmos — Zimmermann Lajos s. t. — helybenhagyva.
- 2356 Csizmás Antonia — Bregyán Pável — föloldva.

TANUGY.

A kereskedő tanonciskola megnyitása. A nagyváradai kereskedő tanonciskolában az 1899/1900-iki tanévnek ünnepies megnyitása f. évi szeptember hó 17-én, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a felső kereskedelmi iskola helyiségében. A tanonciskolai előadások pedig e hó 19-én, kedden, fognak kezdődni, miről az érdekelteket ez uton értesíti az igazgatóság.

A női kereskedelmi tanfolyam. A nagyváradai női kereskedelmi tanfolyam VIII. tanévének ünnepies megnyitása ma, f. évi szept. hó 17-én (vasárnap) d. e. 11 órakor fog végbemenni a tanfolyamnak korona-utcai helyiségében. A midőn ezen ünnepélyre a tanári kar nevében tisztelettel meghívni van szerencsém, legyen szabad kifejezést adni azon reményemnek, hogy megnyitási ünnepségünk díszét nagybecsű megjelenésével emelni szives lesz. Nagyvárad, 1899. szept. hó 15-én. Kiváló tisztelettel özv. *Rechtne Bauer Zsófia* igazgatónő.

MULATSÁG.

Az iparos ifjak szüreti mulatsága. A nagyváradai ipartestület ifjúságának önképző egylete 1899. október hó 1-én, a »Fekete Sas« nagytermében, az egyleti pénztár gyarapítására dal, szavalat, nagy nemzetközi zónaposta (képes levelező lapokkal) és táncszal egybekötött zártkörű szüreti ünnepélyt rendez. Bertsey György e. elnök, Németh Antal b. elnök, ifj. Cser János e. pénztárnok, Zeman János e. jegyző, ifj. Barza József b. jegyző, Kovács Béla b. pénztárnok, Nagy Károly ellenőr, Nagy Imre gazda, Abella Mihály, Gerencsér József, Major Ferencz, Moci Gyula, Bereczky László, Mezei Lajos, Markovics Ferencz, Szűcs Jenő, Fehér Jenő, Varga Gyula rendező bizottsági tagok. Belépti díj: Személyjegy 70 kr. Családjegy 3 személyre 1 frt 50 kr. (Jegyek a karzatra is érvényesek.) Jegyek a meghívó előmutatása mellett válthatók az ipartestület irodájában, az egylet fő-utcai helyiségében (Apolló épület) és Lévy István Bémer-téri fodrász üzletében. Kezdeté este 7 órakor.

Az ünnepély sorrendje. I. Felvonulás a szüretre jelmezben, dallal és zenével. Bírók: Bereczky László, Nagy János, Nagy Károly, Zeman János. — Jegyzők: Abella Mihály, ifj. Barza József, Major Ferencz, Moci Gyula. — Kisbírók: Barza Antal, Guzman Ferencz, Hegyesi Károly, Sallay Ferencz. — Községi dobos: Veres Lajos. — Ellenőrök: Fehér Jenő, Kohn József, Szűcs Jenő. — Postás és Pásztor leányok: Cser Rózsika, Demeter Jolán, Dajka Róza, Ercei Mariska, Fehér Mariska, Fekete Mariska, Fodor Karolin, Gál Mariska, Haláti Irma, Kovács Etelka, Lányi Ilonka, Madarász Erzsike, Meeséri Juliska, Moró Irma, Nagy Jolánka, Oláh Mariska, Palóczy Rózsika, Palóczy Piroška, Papp Erzsike, Primusz Gizella, Rápoli Piroška, Szűcs Irma, Szűcs Róza, Szabó Juliska, Takács Etelka, Valtner Blanka. — Postások és pásztorok: Abella József, Barza Antal, Bóna Kálmán, Belme László, Gál Imre, Gáspár József, Guzman Ferencz, Gulyás Károly, Grünberger Dezső, Henn Károly, Hizó Imre, Hegyesi Károly, Kelcz Róbert, Kovács Béla, Kovács Gábor, Kovács István, Köffer Béla, Lőrincz Lajos, Lupp Ferencz, Milye László, Major József, Poretunek Mihály, Tuksa Pál, Tömpe János, Veres Lajos, Vigh Lajos.

2. Loreley. Énekli a vegyes kar Gerencsér József karnagy vezetésével. 3. Szüreti prolog. Fehér Dezsőtől. Szavalja: Moci Gyula. 4. A gyermek bizalma. Költemény, szavalja: Nagy Jolán. 5. Egyletünk kitűnőségei. Előadja: Fehér Jenő. 6. Férjhez menjek-e? Monolog, előadja: Valtner

Blank. 7. Fogadás. Magánjelenet Hangay Octávtól, előadja: Kovács Mihály. 8. Kuplák, Énekli: Varga Gyula. 9. Népdalok. Énekli a vegyes kar.

Szüret végétől ködfátyol képen bemutatása hajnali 2 óráig. Zóna-posta levelezés. Szabad lopás. Táncz. Tudnivalók: 1. A község bírósága által adatik tudtára mindenkinek, hogy ugy a szőlőkertben, valamint a gyümölcsösben szabad a lopás; de minekutána a pásztoroknak kötelességüké tevődött, hogy a tolvajt sajátkezüleg elcsipni ne áttallanak; tehát a mely személyt a lopáson rajta csipnek, azt elcsipik és megbírságotlatásnak a czéljából a községi bíróság elé viendni fogják. 2. A szabad lopás kezdete dobszóval léssen mindenkinek tudtára adva. 3. Azon hölgyek között, kik a zónapostán legtöbb levelező lapot kapnak, ajándéktárgyak fognak kiosztatni.

SZINHAZ.

Heti műsor.

Vasárnap d. u. *Himfy dalai*.
este. *Az ördög pilulái*.
Hétfő: *Idegen nő*
Kedd: *Sulamith*. 1-ször.
Szerda: *Sulamith*.
Csütörtök: *Az ördög pilulái*.
Péntek: *A fehér csikó*. 1-ször.
Szombat: *Sulamith*.

Vasárnap d. u. *Királyné apródja. Megtorlás. Robinsonok*, ste. *Sulamith*.
Hétfő: *A fehér csikó*.
Kedd: *Az ördög pilulái*.
Szerda: *Sulamith*. Utolsó előadás.

Sulamith, Jeruzsálem leánya bemutatató előadása lesz kedden. A nálunk teljesen ismeretlen *Davidsohn* operája, a budapesti Kisfaludy színházban megszakitás nélkül már a 100-ik előadás felé közeledik, ami Magyarországon hallatlan sikert jelent. *Stephanides* nagy ambícióval tanította be a szép művet, a melyben *Szekely Irén*, *Wlassák Vilma* és *Kassai* éneklik a főszerepeket.

L. Fáti Szeréna utolsó föllépte. *Az idegen nő*, ifj. Dumas Sándor nagyhatású színműve kerül holnap hétfőn színre. Az egész drámai személyzet részt vesz a gondos előadásban, melyben *L. Fáti Szeréna* utolszor lép föl s egyik legjobb szerepét — *Clarkson* asszonyt játssza.

REGÉNY-CSARNOK.

NEM HIÁBA.

Írta: Neldegg, fordította: Szirtes. 99

XXIX.

A menekülők alig voltak kívül a hátulsó kapun, máris dübörögni kezdett az elsőn a lázongó csoport. Ferencz felfohászkozott Istenéhez és kilépett az erkélyre. Nyugodt hangon figyelmeztette a munkásokat, hogy oszoljanak széjjel és küldjék el megbizottaikat a bányatulajdonoshoz, a ki immár hajlandó jogos kívánalmaiknak eleget tenni. A nagy többség szitkokkal felelt: Már többször egymásután elűzték megbizottaikat, mint a kutyákat, — kiáltották fel, — most már nem kérni, hanem parancsolni jöttek. Azonnal nyissák ki a kaput, hogy az urhoz mehessenek, vagy feltörik azt.

Ganermann kis várakozás után kijelentette, hogy azonnal bebocsátja őket. Azután lement és elszántan kinyitotta a kaput. A rakoncátlan sereg beözönlött. Az ostromlók vezetői nagyhangon követelték, hogy Ganermann vezesse őket apósárhoz.

Ferencz minden ellenkezés nélkül elvezette őket Starkenbach dolgozószobájába. Csak ott jelentette ki, hogy Starkenbach elutazott és őt bizta meg a tárgyalással. Felszólította őket,

hogy adják elő kívánságukat és ő gondoskodni fog róla, hogy apósa orvosolja bajaikat.

A vezetők nem vonakodtak a békés tárgyalástól, azonban a folyosóról vad ordítás hallatszott és nagy csoport félig ittas férfiú tört be a szobába.

— Az egész házat kikutattuk és egy lelket sem találtunk, — mondták kiabálva. Elmenekült mindenki! Lám, itt sincs a vén emberrnyuzó! Hol a pokolba lehet a gyalázatos? Szerencséje, hogy elvitte az ördög, mert majd ellátnók a baját!

Ezekkel is meg akarta Ganermann értetni, hogy apósa felhatalmazta őt, hogy értekezzék vezetőikkel; azonban a szoba mindjobban megtelt ittas férfiakkal és dühöngő asszonyokkal, kik Ganermannal semmi kép sem akartak szóba állni.

— Nem értekezünk mással, — kiáltozá a dühöngő csoport, — jöjjön az öreg maga, különben darabokra törünk mindent!

— Apósom Bécsbe utazott, — ismétlé Ganermann és hozzátette, hogy oszoljanak széjjel és bízzák a tárgyalást vezetőikre, annál inkább, mert Starkenbach, még mielőtt elment, katonaságért sürgönyözött, a kik nemsokára meg fognak érkezni és kurtán bánnak el azokkal, a kiket a kastélyban találnak.

A tömeg most még vadabb lett.

— Katonák jönnek! Katonák jönnek, hogy megöljenek minket! Siessünk, mielőtt megérkeznek! Üssük agyon annak a kutyanak a vejét, aztán raboljuk ki a házat! Rajta, üssük, ez is az ipja fajtája!

Rettentő jelenet következett. A higgadtabb elemeket félreszorították, Ganermannt földre teperték, rugdalták, ütötték, verték, ide-oda rángatták. Már ájultan feküdt a földön, midőn néhányan felhívták a dühöngőket, hogy hagyják a szerencsétlent, hiszen ugys meghalt már: kutassák ki inkább a szekrényeket és menjenek a konyhába, meg az éléskamarába lakmározni.

Az örvöngő tömeg ész nélkül rombolt mindent. A képeket és tükröket szétverték, a szekrényeket kifosztották; miután pedig megszoktak a zsákmányon, a konyhába, kamrába és pinczébe siettek.

Mialatt a legvigabban lakmároztak, felhangzott a vészkiáltás, hogy jönnek a katonák. Nagy vita támadt. Az ittasabb rész maradni akart és szembeszállni a katonasággal, míg a józanabbak visszavonulást ajánlottak és mindjárt el is menekültek; az ittasokat pedig feleségeik és hozzátartozóik erővel magukkal ragadták. Midőn a katonák megérkeztek, üresen találták a házat.

Időközben beesteledett. Viktória meg a cselédek is elbujtak a rejtékből és Ganermann keresésére indultak. Viktóriát szörnyű sejtelen fogta el. Vajjon megölték-e a dühöngők sógorát, vagy magukkal hurcolták? Nevét kiáltozva végigsietett a helyiségeken. Szíve, lelke megborzott, midőn sehonnán nem kapott feleletet. Végre atyja szobájához érvén halk nyögést hallott. A hang után indulva, magasra feltartotta a lámpást s egy emberi testet látott a padlón feküdni. Odalépett, letérdelt mellé. Szent Isten! Lehetséges-e, hogy ez az éktelen, vérző, rángatózó halmaz az ő sógora volna? Felsikoltott, mire a cselédség hangos kiáltása és jajgatása felelt. Végre visszanyerte ő. uralmát, lecsendesítette a cselédeket és orvost és papot hivatott, hogy a betegről saját elvei szerint gondoskodják.

A szerencsétlent kiméletesen ágyba fektették. Minden érintésre jajsztó hallatott, de eszméletre kelteni nem bírták. Aggódó szívvel, gyötörödvé, gondolkozva ült Viktória mellette. Jeges borogatást tett a homlokára és a jégtartó edényt atyja íróasztalára helyezte. Különféle iratok feküdtek azon, melyeket a garázdálkodók, a fiókokat feltörvén, széjjelhánytak. Véletlenül egy nagy boritékon akadt meg szeme, melyen Ganermann jellemző vonásaival e szavak voltak írva: »Steinfellner iratai apósomat illetőleg.« Viktória felbontotta az irat csomót és elolvasta.

Most minden világossá lett előtte. Megtudta, hogy Steinfellner unokaöccsét bizta meg, hogy a megcsalt báró szerencsétlen leányát kártalanlani ássa segítse. Vajjon mi adott Ganermannnak erőt; hogy e kényes feladatot végre-

hajtja? hogy ez élet különféle kísértéseinek ellenálljon? hogy minden kecsgető hasznot megvetve egyenes uton haladjon és a jog megköteleesség mellett kitartson? Mi birta rá, hogy saját szerencsével nem törődve végrehajtsa az elvállalt feladatot? Mi vitte rá, hogy saját kárával segítsen jóténi a jogtalanságot, melyet mások követtek el? Végül mi ösztönözte őt arra, hogy életét áldozza azokért, kik gyűlölték őt? — Az isteni és felebaráti szeretet törvénye. Az önmegtagadás nem volt nála pusztán szó, jámborsága tettekben nyilvánult. És ezt a férfit üldözte ő ellenszenvével, ettől idegenítette el hugának szívét!

Valamelyik francia író mondja: ha lehetséges is egyenes uton jutni el Istenhez, a visszatérés hozzá csak a keresztnek tövises, göröngyös útján képzelhető. Ugyanezt érezte Viktória abban a pillanatban, midőn térdre esett és hulló könnyek között ez alázatos fohászra fakadt: »Súlyosan vétkeztem! Istenem! Tekintsd fájdalmamat!«

Büszke lelke meghajolt. Alávaló gonosz-tettek tárultak fel előtte, melyeket saját édes apja tudva, akarva és megfontolva követett el; és fölmerült lelkében ama rossz cselekedetek emléke, melyeket vak tudatlanságában ő maga vitt végbe; ő, ki csalhatatlannak és minden hibától mentnek tartotta magát. Átjárta lelkét saját semmisségének érzete s ezáltal erőt nyert, hogy meggyőzze önmagát. Ebben a pillanatban, melyben alázatos és töredelmes szívvel kereste az Istent, a kit annyi ideje tagadott, könyörült rajta az örök jóság és gyöngéd keze magához vonta őt.

Aggodalmas, fájdalmas perczek multak, mig pap és orvos megérkeztek.

— A belső és külső sérülések hihetlenné teszik a gyógyulást, — mondá az orvos Viktóriának; — szerencsének tekintendő, ha a szegénynek kinjai hamar véget érnek. Éltető szereket alkalmaztam, hogy lehetővé tegyem a haldoklónak a szentségek fölvetelét; ha eszméletét nem vesztené el csakhamar újból, alátaló szerekekhez kellene nyulnom, hogy fájdalmát enyhítem.

A beteg meggyónt, az ajtót kinyitották, hogy a jelenlevők az Oltáriszentség és utolsó kenet fölvetelének áhitatos tanui lehessenek. Midőn a pap a szentelt olajjal lábait érintette, fájdalmában felnyitotta szemét és tekintete Viktóriára esett, a ki összetett kézzel, mely áhitattal térdelt ágyánál! Nagy öröm sugárzott fáradt szeméből, sápadt ajkai mosolyogtak — ifju korának megnyerő, kedves mosolyával.

A szent cselekmény véget ért. A pap és orvos tovább álltak és néhány szót sugtak egymásnak. Viktória fölkelte térdeplő helyzetéből és a beteghez közeledett óvatosan. Ferencz, — szólt a haldoklóhoz, — kegyed által tanultam ismerni a bűnbánatot, kegyed által láttam be tévedésemet. Mondja meg, hogy megtud-e bocsátani?

Földöntuli öröm kifejezése dicsőíté meg a sebzett arcot.

— Mindenkinék szivből megbocsátok.

Ezek voltak utolsó szavai. Halálos álomba merült.

*

Esztendőnél több telt el, több mint esztendeje, hogy Ganermann a kirnachi temetőben nyugszik. Heisterberg Leó és neje, kik Aggstettenbe jöttek látogatónak, most bátyjával együtt Ferencz sirjánál állanak, hogy imát mondjanak a meghaltért, az elhunyt jó barátért, kiben boldogságuk megalapítóját látják.

Leó feltalálta boldogságát a családi életben, mely kárpótolta őt a nyilvános élet terén megért csalódásokért. Csátát csata után veszítve, barátaitól és rangtársaitól kevésse gyámolítva, azoktól is, kiknek érdekeit képviselte, csakugy, mint nyílt ellenségeitől keserűen támadva, újult erővel emelkedik föl mindig, hogy hasonló elszántsággal folytassa a harcot. Elég neki a tudat, hogy a mag, melyet elvet, ha talán nem is éri meg ő maga a győzedelmet, egykor mégis gyümölcsözni fog és a jövőd nemzedéknek hasznot hajtand. Fájdalmas büszkeséggel tekint le József reá; legkedvesebb tanítványa nyújtja neki az elégtételt, melyet legyedvesebb öcsésztől várt. Bármennyire fájlalja is öcsésének kora halálát, kénytelen belátni, hogy annak természete az élet viharaiat nem tudott volna eredmény-

nyel szembeszállani. Tekintete felülemelkedik ezen a világon és szinte kívánja az elköltözöttnek az édes nyugalmat, melyet ezen a földön ugysem ért volna el. Bólint a fejével, midőn Heisterberg érzelmes hangon mondja:

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A király a hadgyakorlatokon.

Bécs, szept. 16. Ő felsége ma reggel 6 órakor Ferencz Ferdinánd főherczeggel és kíséretével Klagenfurtba utazott. (M. T. I.)

200,000 korona.

Budapest, szept. 16. (Saját tud. távirata.) Az osztálysorsjáték mai huzásán az 52762. sz. 200,000 koronát nyert.

Lefuvás Szerbiában.

Belgrád, szept. 16. A tartalékos lovasságot, a melyet Nisbe behívtak gyakorlatra, az eső és rossz idő miatt elbocsátották. (M. T. I.)

A franciaországi események.

Páris, szept. 16. A *Matin* szerint a radikális és szocziálista képviselőknek Waldeck-Rousseau miniszterelnökkel folyt tegnapi tanácskozásán szóba került a kamara összehívása érdekében megindult mozgalom is. Az eszmecseréből kitűnt, hogy ennek a mogaalomnak nincs kilátása sikerre. A Dreyfus-ügyet illetőleg azzal a benyomással távoztak a képviselők, hogy az elítelt megkegyelmezése nem sokára befejezett dolog lesz. A miniszterelnök azt is mondta az értekezleten, hogy Guérinére vonatkozólag haladéktalanul intézkedni fognak.

A *Figaro* azt írja, hogy a megyékben egyre tart a Dreyfus megkegyelmezése érdekében indított mozgalom. Néhány katonai központban számos katonatiszt a megkegyelmezés mellett foglalt állást, mert a megkegyelmezésnek véleményük szerint megnyugvás volna a következménye. (M. T. I.)

A pestis.

Oporto, szept. 16. A nép kövekkel dobálta meg azokat a szolgálkat, a kik a pestisben meghalt emberek holttestét bonczolás végett elszállították. A csendőrség szétverte a tömeget. (M. T. I.)

Transzvál.

Manchester, szept. 16. Morley itt több ezer hallgató előtt beszédet mondott. A szónokot eleinte a sok közbeszólás miatt alig lehetett megérteni. Morley újra kifejtette azokat az argumentumokat, a melyeket nemrég *Arbroath*-ban mondott beszédében hangoztatott. Elismeri, hogy az utlanderek panaszait orvosolni kell és csatlakozik ahhoz a követeléshez is, hogy az utlandereknek öt év múlva adják meg a választójogot. Azt tanácsolja Krügernek, hogy egyezzek bele a javasolt konferenciába. Végül azt indítványozta, hogy a reform szükségességének elismerése mellett mondják ki azt a nézetet, hogy ez a reform békés uton is végrehajtható. Courtley pártolja az indítványt és azt kívánja, hogy a szuzerénitás kérdését a titkos tanácshoz tegyék át. A határozati javas-

latot nagy többséggel elfogadták. A javaslat ellen szavazók angol zászlót bontottak ki.

Pretória, szept. 16. A *Volksraad* két háza mai zárt ülésén a Transzváli kormány válaszában végleges szövegét tárgyalta. A választ holnap adják át az angol diplomáciai ügyvivőknek. Hir szerint a válasz udvarias hangon van tartva, előtérbe állítja a közös konferencia elfogadását és az 1884-iki egyezmény fönntartását követeli.

Fokváros, szept. 16. Hir szerint a transzváli kormánynak Chamberlain táviratára való válasza azt ajánlja, hogy az utlanderek hét évi ott tartózkodás után kapják meg a választójogot.

London, szept. 16. A reggeli lapok azt az eddig meg nem erősített hirt közlik, hogy az angol kormány új egyezmény tervezetén dolgozik, amelyet a transzváli kormány elé akar terjeszteni. Ez az egyezmény Transzvál integritásának biztosítása mellett elrendelné az erődök lerombolását és Transzvál fegyveres erejét arra a számra korlátozná, amely a belső rend fönntartására elegendő. Azonkívül ez az egyezmény megszüntetné a diplomáciai képviselőket. Az igazságszolgáltatás független volna a végrehajtó hatalomtól.

London, szept. 16. Hivatalos jelentés még nem érkezett Transzvál válaszárol. Hir szerint a válasz tagadó. A transzváli kormány állítólag kijelenti benne, hogy a köztársaság ragaszkodik a konvenczióhoz, attól a rendelkezéstől, hogy az utlanderek hét évi ott tartózkodás után kapják meg a választójogot, el nem állhat, de hajlandó a helyzet javítására irányuló tanácsokat elfogadni. (M. T. I.)

Az ifju törökök.

Konstantinápoly, szept. 16. Azok között az ifju törökök között, a kiket Ahmed Dselal Eddin basa tábornok rábirt a visszatérésre, van Sefket bég ezredes, a hadügy-miniszter volt első hadsegéde is, a kit néhány évvel ezelőtt ifju török üzelve miatt elítéltek és Akkába (Sziria) internáltak, a honnan Franciaországba szökött és ugyancsak köztük van Hamdi effendi haditengerészeti orvos. Mindazáltal illetékes helyen azt hiszik, hogy Ahmed Dselal Eddin basa missziója a dolog lényegét illetőleg balul ütött ki, mert nem sikerült rábírnia az ifju törökök fejét, Ahmed Riza bégét, a Mesvered szerkesztőjét, hogy visszatérjen vagy legalább föl hagyjon az ifju török propagandával és publicisztikai tevékenységével. (M. T. I.)

A venezuelai forradalom.

New-York, szept. 16. Laguayrából Kingstonba és Jamaikába érkezett, e hó 12-én kelt jelentések szerint a venezuelai forradalom aggasztó arányokat ölt. A kormány csapatait kétszer is megverték. Alapos az a föltevés, hogy a kormánycsapatok tábornokai egyetértéssel a felkelőkkel. (Magy. Táv. Ir.)

A bagdadi vasut.

Konstantinápoly, szept. 16. Semrich szabadságolt főkonzul, a bagdadi vasut építését tanulmányozó bizottság elnöke, tegnap elutazott. A bizottság műszaki tagjai holnap vagy holnapután utaznak el. (M. T. I.)

Nyilttér.

Naponta friss ménesi

csemege és gyógyszőlő

Herczeg Sulkovszky termése.

Rohonczy-féle »Tisza-gyöngy«-e

Czukur-Dinnye

a legolesőbb napi árban.

Ajánlom még tisztán kezelt, természetes

hegyi-boraimat

a következő előnyös árak mellett:

Kitünő asztali ó-bor

literje 32 kr. 100 liter 23 és 24 frt

Magyarádi bor	literje 40 kr.
Magyarádi pecsenye-bor	literje 50 kr.
Asztali veresbor	literje 44 kr.
Ménesi veresbor	literje 64 kr.

Mindennemű üvegelt csemege, aszu és pezsgő borok a legolesőbb árban. Gyümölcszállításhoz a legjobb kosarak gyári áron kaphatók.

Egy kosár, 5 kiló csemege szőlő bárhova bérmentve küldve 2 frt.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. Kiváló tisztelettel

MERTZ NÁNDOR,

Nagyvárad, N.-Körös-utca, Mertz-ház.

Telefon-összeköttetés.

Mint hogy a tavasz előrehaladásával cse-csemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálással fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dús szén-savtartalmánál fogva, specifficus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a cse-csemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos belbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhuratot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szén-savánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen, hűtő húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borvíz. —

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 18.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

KÖZGAZDASÁG.

A gazdasági egyesület vál. ülése.

A »Biharmegyei Gazdasági Egyesület« igazgatóválasztmánya folyó hó 20-án, szerdán délután 3 órakor a megyeház nagytermében gyűlést tart, melyre a választmányi tagok tisztelettel meghívattak.

Tárgyak: 1. Földmivvelésügyi miniszterium leirata a *pinche-szövetkezetek* létesítése tárgyában.

2. Földmivvelésügyi miniszter véleményét kér az egyesülettől a *nagyváradai sertésvásártér* elhelyezése tárgyában.

3. Földmivvelésügyi miniszter értesíti az egy-letet, hogy a javaslatba hozott terület *minta-gazdaságnak* nem találja alkalmasnak és más területet kér kijelölni.

4. Földmivvelésügyi miniszter értesít, hogy az egy-let felterjesztésére *4 negyven évig szolgált cseléd* lett kitüntette a »diszerezzel«.

5. Földmivvelésügyi miniszter Emich Gusztáv »Kert és mezőgazdaságra káros rovarok« című művének I. részét megküldte.

6. Földmivvelésügyi miniszter Magyarország állattenyésztéséből fénykép-albumot küldött az egy-let könyvtárának.

7. Földmivvelésügyi miniszter leirata a rendezendő *népies szakelőadások* iránt.

8. Dr. Beöthy László főispán felkérte az egy-let elnökségét, hogy tegyen javaslatot a cselédek és munkások javadalmazására vonatkozólag.

9. Biharvármegye alispánjának megkeresése a közutak befásítása iránt.

10. Nagyvárad város az epreskerti bérszerző-dést aláírás végett megküldi.

11. Az Orsz. Gazd. Egyesület megkeresi egye-sületünket biztosítási szövetkezet tárgyában.

12. Temesmegyei gazdasági egyesület a föld-mivvelésügyi miniszterhez felterjesztett az iránti fel-íratát, hogy a *gabona tőzsdén* csak magyar buza legyen, mint szokvány buza jegyezhető — meg-küldte.

13. Elnöki jelentés a tél folyamán tartott szak-előadások kinyomatásáról és költségeiről.

14. Elnökségi jelentés Erzsébet királyné emlé-kezetére létesített ligetről.

15. Elnökségi jelentés a nyár folyamán *Mező-hegyesre rendezett* tanulmányi kirándulásról.

16. Elnökségi jelentés a szegedi kiállításon bemutatott biharmegyei állat- és termény csoportokról.

17. Elnökségi előterjesztés a vármegyei állat-tenyésztési szabályrendelet megváltoztatására vonat-kozólag.

18. Elnökségi előterjesztés a gazda, cseléd és munkás közötti jó viszony ápolására.

19. Új tagok felvétele.

Nagyvárad, 1899. szept. 12.

Telegdi József
egyleti alelnök.

A közs. hitelszövetkezetek szerve-

zése. A községi hitelszövetkezetek szervező

bizottsága f. hó 20-án, azaz vasárnap délután

5 órakor a Gazdasági Egyesület igazgató vá-

lasztmányának gyűlése után, Nagyváradon, a

vármegyház nagytermében, a megyében léte-

sítendő szövetkezetek tárgyában gyűlést tart,

melyre a bizottsági tagok tisztelettel meghívatt-

nak. Nagyvárad, 1899. évi szeptember hó 12.

Telegdi József, egyleti alelnök. — Az értekez-

leten Hajós József, az országos központi hitel-

szövetkezet alelnöke is részt vesz.

Szüreti kilátások Magyarországon.

Magyarország szüreti kilátásáról még csak meg-

közölhető képet sem lehet nyújtani; az a sok

kár, amely még a filloxera pusztítás után mu-

tatkozik a hegyi szőlőkön, a számszerű becs-

lést jóformán kizárja. A homoki szőlőkön, a

termés meglehetősen jó, közép, így tehát való-

színű, országos átlagban a múlt évnél — mégis

valamivel jobb termésünk lesz. Igaz ugyan,

hogy néhol a peronoszpóra és lisztharmat sok

kárt okozott a védekezés dacára is, de elvégre

a peronoszpóra okozta kár a múlt évben jóval kiterjedtebb volt, mint az idén. A jobb szüreti kilátások következtében talán a bor-import Olaszországból — ahol ugyan meglehetősen közép termést remélnek az idén is — csökkenni fog. Ez esetben valószínű, hogy a magyarországi fajborok is keresettebbek lesznek.

Budapesti tőzsde. Vass Pál bank és

bizományi üzlet heti értéktőzsdei jelentése. A lefolyt héten a tőzsde meglehetősen szilárdan kezdődött. Párisban a kedélyek csillapultak, a pénzvillám nem tartózkodó. Nagyobb vásárlások az árfolyamokat tartottakká tették. Londonban hisznek a transzváli-ügy békés lebonyolításában. A párisi tőzsde szilárdsága egy kis élénkséget hozott a kontinens többi tőzsdéire, minek következménye első sorban is az utolsó időben annyira favorizált vas- és kőszénbánya értékek árfolyam emelkedése volt. Rima-murányi részvények örvendtek nálunk nagyobb keresletnek és hamarosan 45 frtnyi emelkedést értek el. Salgótarjáni részvények szilárdan tartották magukat és némi kereslet mellett árfolyamuk javult. Helyi értékekben a közuti vasut részvények kivételével, melyekben némi üzlet mutatkozott, nem igen fordultak elő nagyobb mozgalmak, de mult heti árfolyamukból nem vesztettek. Osztrákhitel részvények ép úgy mint osztrák-magyar államvasuti részvények némi áremelkedést mutatnak fel. Páris ma az egyedi piacz, hol szabad tőke van. London, Berlin és Bécs pénzsűke miatt szenvednek, egy-hamar nincs is kilátás, hogy a folyó tőke szabaddá legyen.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1899. szept. hó 12-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 7.30—7.60. Kétszeres buza 5.80—6.10. Rozs 5.70—6.—. Arpa 4.70—5.10. Zab 4.50—4.70. Tengeri: 5.10—5.30. Boró 13.—. Lencse 14.—. Bab 5.80. Köleskása 11.50, Burgonya 1.40. 100 kiló lángliszt 14.50, zsemlye-liszt 14.—, fehérkenyér liszt 13.—, barnakenyér liszt 12.—, széna fuvarral 1.70, szalma 50. Szalonna 52.—, 6 kiló zsup-szalma —06, 150 dkg alom-szalma —03. 1 köbm. bükkfa 3.20, tölgyfa 3.—, cserfa 3.30. 100 kiló marhahús 48.—. Öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 44.—. 1 liter ó-bor —50. Új-bor —44. Pálinka —32, Szilva pálinka —85. Szesz 95.—. 1 mm. kősó 10.70 nyers fagyú 24.—. olvaszt. fagyú 32.—, szappan 25.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 34.—, új bor 26.—, mész 1.10, kemény faszén 1.70, puha faszén 1.50, kendermag 10.—. köles —.—. repce —.—, dió 15.—, mogyoró —.—, aszalt szilva —.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —.—, szalonna 60, sertéshus 52, juh-hus 32, veres hagyma 8, fog-hagyma 25, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 10. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1899. évi szept. 12-ről. Tiszta buza körülbelül 3600 hltr, kétsze-res buza 900 hltr, rozs 1900 hltr, arpa 800 hltr, zab 1000 hltr, tengeri 180 hltr, burgonya 650 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 75 drb, félhizott 140, sovány 160, süldő 400, malac: 700, hizott marha 60, jármás ökör 1960, fejős tehén 1000, borju 810, bivály 29, juh és kecske 370, ló 1142.

Marha ártáblázat 1899. szeptember 12-ről.

Egy pár első rendű jármás ökör 340—400, egy pár másodrendű jármás ökör 250—320, egy pár harmadrendű jármás ökör 140—260, 1 drb fejős tehén 60—120. 1 drb.vágó ökör 250 kgr. 75—95. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 50—75, 1 drb. veres borju 12—20, 1 drb. fél éves borju 18—25, 1 drb egy éves borju 25—35, két éves borju 35—65, 1 drb hizott sertés 43—75, 1 pár fél éves 20—24 1 pár egy éves sertés 34—46, 1 pár két éves serés 48—76, egy drb igás ló 65—130, 1 pár ökörbőr 16—21, 1 pár tehénbőr 12—16, 1 pár bojubőr 5—8, 1 pár lóbor 6—10.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, szeptember 16.

Az irányzat szilárd.

Osztrák hitel	—	—	—	—	—	878.—
Magyar hitel	—	—	—	—	—	385.50
Allamvasut	—	—	—	—	—	347.75
Rimamurányi	—	—	—	—	—	345.53
Magyar jelzalog	—	—	—	—	—	244.50
Salgótarjáni	—	—	—	—	—	341.—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—	623.—
Villamosvasut	—	—	—	—	—	225.—
Magyar leszámítoló	—	—	—	—	—	353.25
Iparbank	—	—	—	—	—	104.25
Budapest közuti	—	—	—	—	—	404.50
Kereskedelmi	—	—	—	—	—	101.50
Délivasut	—	—	—	—	—	65.08

Határidők.

Budapest, szeptember 16.

Készáru buzában az irányzat szilárd volt, és 40,000, mm. forgalom mellett az árak — krral magasabban jegyeztettek.

Buza októberre	—	—	—	—	—	8.51
Buza áprilisra	—	—	—	—	—	8.84
Tengeri szept.	—	—	—	—	—	5.07
Uj tengeri	—	—	—	—	—	5.15
Rozs okt.	—	—	—	—	—	6.61
Zab okt.	—	—	—	—	—	5.17
Káposzta, repce, aug.	—	—	—	—	—	11.80

B e c s, szeptember 16.

Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel	—	—	—	—	—	873.—
Magyar hitel	—	—	—	—	—	884.—
Allamvasut	—	—	—	—	—	847.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. szeptember 16-án

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	—	117.75
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	—	95.80
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 $\frac{1}{2}$ %	—	—	—	—	—	120.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 $\frac{1}{2}$ %	—	—	—	—	—	101.50
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—	100.20
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	—	93.75
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—	99.75
Horvát-szlavón földtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	—	96.—
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	—	163.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	—	140.—
Osztrák járadék papirban	—	—	—	—	—	99.75
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	—	99.75
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	—	117.75
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	—	100.25
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	—	137.—
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	—	—	—	903.—
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	—	383.70
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	—	—	371.—
Párisi vista	—	—	—	—	—	347.59
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	—	—	—	—	—	57.26
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	—	58.40
London vista	—	—	—	—	—	120.60
20 márkás arany	—	—	—	—	—	11.70

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Ma vasárnap, szeptember hó 17-én,

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

Délután fél négy órakor. Fél helyárrakkal:

Uj díszletekkel és jelmezekkel, utólszor:

HIMFY DALAI.

Vigjáték 3 felvonásban, 1 előjattal.

Kezdeté fél 4, vége fél 6 órakor.

Bérlet-csere. Páratlan.

Evadbérlet 135. szám.	Kisbérlet 135. szám.
(Páratlan sz.)	(Páratlan sz.)

Este hét órakor. — Rendes helyárrakkal:

Fényes kiállítással, negyedszer:

AZ ÖRDÖG PILULÁI.

Látványos bohóság 3 felvonásban, 15 képben, énekkel és tánczall.

A képek czimei: I. felvonás: »A bűvös pilulák«. 1. kép: »A boszorkány receptje«. 2. kép: »A pilulák ereje«. 3. kép: »A m nekülők és üldözők«. 4. kép: »A boszorkány-tanya«. 5. kép: »A bohóság istennője«. 6. kép: »Tündérország«. II. Felvonás: »A bohóság és a boszorkány küzdelme«. 7. kép: »A varázsfürt«. 8. kép: »A boldok háza«. 9. kép: »A gyilkos beretva«. 10. kép: »A levegőbe repült vonat«. 11. kép: »A bűvös vacsora«. 12. kép: »A bohóság kertje«. III. felvonás: »A bohóság diadala«. 13. kép: »A megzavart esküvő«. 14. kép: »A megijedott boszorkány«. 15. kép: »A bohóság birodalma«.

A darabban előforduló tánczok:

1. Az VI. képben: »Nagyfejűek táncza«. Tánczolták: Stadler Fr., Szabó D., Gerzsák K., Barabás K.

2. A XII. képben: »A kéményseprők táncza«. Tánczolták: 10 apró kéményseprő.

3. A XV. képben: a) Nagy díszfelvonulás a bohóság alattvalóival.

b) »Matróz-táncz«. Tánczolták: Farkas Emma, Lengyel Klári, Lengyel Margit, Miklósi Margit, Miklósi Mariska, Vankné-Zách Terka, Stadler Frigyes.

c) »Grosswardein«. Tánczolták: Fehérvári Anna, Fehérvári Erzs, Fehérvári Miska, Lengyel Irén, Szabó Erzs, Winkler Katicza.

Helyárrak: Alsó páholy 4 forint, felső páholy 3 forint. Támlásszék I—VIII. sorig 1 forint. IX—XI sorig 80 krajczár. Zártszék I, II. és III. sor 60 krajczár. Első emelet. I. sor 50 krajczár, második sortól 40 krajczár. földszinti állóhely 40 krajczár. Katona- és diákjegy a földszinten 30 krajczár. Közép karzat 80 krajczár. Oldal karzat 20 krajczár.

Egy szinlap ára a pénztárnál 10 krajczár.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Holnap hétfőn, szeptember hó 18-án

AZ IDEGEN NŐ.

Szinmű 5 felvonásban. Irta: ifj. Dumas Sándor. Fordította: Teleki Miklós.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Czipész és csizmadia munkások állandó munkára azonnal felvételnek.

Moskovits Farkas és Társa

Első nagyváradai czipő és csizma gyár.

Nagyvárad Szt. László tér.

236 1—1.

Uj festék gyári raktár!

GALLOVITS M.

N.-Várad, Nagyteleki u. 532 sz. saját ház

A SZOBAFESTŐHÖZ.

Ajánl száraz és olajba tört festékeket Carbolium ház-fedél és kerítés festésre zöld, vörös, barna és természetes, firnisz butor és kocsilackok.

BRONZOK, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ ECSETEK

és meszelők nagy raktára, különösen nagy raktár szoba-padló-lackokban, 5-féle színben, egy 1 kilós doboz ára 75 kr. Spiritusz szobapadló-lackok citromsárga, narancssárga és ockersárga színekben, a melyek befestés után 1 óra alatt tökéletesen megszáradnak 1 kiló üvegben 1 frt.

Denaturált szesz kapható legolcsóbb árban.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Figyelmeztetés! Az üzlet nem a Szent László piacz-téren hanem Nagy Teleky-utca

532. sz. a. van, a Biharmegyei Kereskedelmi Banktól a második ház.

617 30—50

Legolcsóbb bevásárlás!

Az összes

nép- és középiskolai

tankönyvek

valamint mindennemű papir, író és rajzeszközök a legjutányosabb áron kaphatók:

SEBŐ J. IMRE könyv- és papirkereskedésében

NAGYVÁRAD, Fő-utca

(Olány-ház.)